

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 217/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. I. H. a MUDr. E. H., obaja bytom Ž., zastúpených advokátkou JUDr. T. P., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 307/2009 a jeho uznesením z 29. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. I. H. a MUDr. E. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2010 doručená sťažnosť MUDr. I. H. a MUDr. E. H. (ďalej len „sťažovatelia“), v ktorej namietali porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 307/2009 a jeho uznesením z 29. januára 2010.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia „boli účastníkmi... súdneho sporu vedeného na Okresnom súde Žilina pod. sp. zn. 12 C 203/2001 v procesnom postavení žalovaných.

Žalobkyňa podala na OS Žilina... žalobu o náhradu škody z dopravnej nehody, v ktorej žiadala zaviazať sťažovateľov k povinnosti zaplatiť jej solidárne 500.000,- Sk...

Na pojednávaní dňa 10. 03. 2009 žalobkyňa zobrala žalobu v časti o 363.501,- Sk späť a v tejto časti súd konanie zastavil.

Dňa 17. 03. 2009 súd prvého stupňa vyhlásil rozsudok, ktorým zaviazal sťažovateľov k povinnosti zaplatiť žalobkyni 109.200,- Sk a vo zvyšku žalobu zamietol. Vedľajší účastník A., a. s. tento rozsudok akceptoval a preto proti rozsudku nebolo podané odvolanie a poisťovňa škodu žalobkyni zaplatila...

Súd prvého stupňa nepriznal účastníkom náhradu trov konania.

Na odvolanie sťažovateľov Krajský súd... uznesením č. k. 7 Co/146/2009-197 z 31. 07. 2009 zrušil... odvolaním napadnuté rozhodnutie a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Okresný súd Žilina uznesením č. k. 12 C/203/2001-203 z 09. 10. 2009 nepriznal sťažovateľom náhradu trov konania. Odporca uznesením č. k. 7 Co/307/2009-213 z 29. 01. 2010 na odvolanie sťažovateľov potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa z 09. 10. 2009.“.

3. Sťažovatelia uviedli, že:

„Žalobkyňa podala žalobu na náhradu ďalšej škody bez toho, aby oznámila svoje ďalšie nároky sťažovateľom, alebo poisťovni, bez toho aby sťažovateľom predložila podklady pre uplatnený nárok na náhradu ďalšej škody a takto sťažovateľom nedala

možnosť vec vybaviť mimosúdnu cestou“ a keďže „žalovaná suma 500.000,- Sk nie je v žalobe žiadnym spôsobom odôvodnená“, preto sťažovatelia a rovnako vedľajší účastník „uplatnený nárok neuznali“. V ďalšom uviedli, že „nezavinili spor, nezavinili čiastočné späťvzatie návrhu a preto skutočnosť, že využili svoje ústavné právo ku kvalifikovanej obrane a obhajobe svojich práv, nemôže byť v žiadnom prípade na ich ujmu tým, že sa zníži ich majetok zaplatením nákladov na právne zastúpenie.

Zníženie majetku sťažovateľov nie je zanedbateľné, pretože fakturovaná suma za úkony právnej služby dosiahla sumu 4.495,41,- EUR.“

4. Podľa názoru sťažovateľov sa:

„... v posudzovanom prípade odporcom (t. j. krajským súdom, pozn.) učinené právne závery do takej miery odchyľujú od ústavne súladného výkladu a aplikácii zákonných ustanovení, že nimi došlo k porušeniu ich základného práva na súdnu... podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a vo svojich dôsledkoch základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy... a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru... Odporca ale i súd prvého stupňa sa síce odvolávajú na § 150 ods. 1 O. s. p. pri rozhodnutí o nepriznaní trov konania sťažovateľom, ale ani v jednom rozhodnutí sa nevysporiadali s obligatórnou podmienkou postupu podľa § 150 ods. 1 O. s. p., ktorá je špecifikovaná v druhej vete tohto zákonného ustanovenia. Tento fakt len potvrdzuje arbitrárnosť, svojvoľnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odporcu...

V sporných veciach sa rozhodnutie o trovách konania celkom pravidelne odvíja od úspechu účastníka v konaní. Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O. s. p. zdôrazňuje len výnimočný postup súdu, ktorým neprizná trovy konania. Táto výnimočnosť je založená na dôvodoch hodných osobitného zreteľa. V prejednávanej veci nie sú dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa... Neúplným návrhom... sama zavinila, že sťažovatelia a ani vedľajší účastník, ktorý v konečnom dôsledku podľa zákona by plnil za sťažovateľov, nemohli objektívne posúdiť oprávnenosť uplatneného nároku a hlavne jeho výšku... Strohé odôvodnenie rozhodnutia odporcu z 29. 01. 2010 potvrdzuje arbitrárnosť a neudržateľnosť právneho záveru odporcu... Odporca dokonca v rozpore s obsahom rozhodnutia súdu prvého Stupňa, ktorý postupoval podľa § 150 ods. 1 O. s. p. tvrdí v napadnutom rozhodnutí, že... prvostupňový

súd postupoval správne, keď... neaplikoval pri rozhodnutí ustanovenie § 143 O. s. p., ale ust. § 142 ods. 2 a 3 O. s. p. v spojení s ust. § 150 ods. 1 O. s. p ... právny záver odporcu je svojvoľný, pretože potvrdzuje niečo čo ani súd prvého stupňa netvrdil. “.

5. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1/ Základné práva sťažovateľov... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... a základné práva vlastníť majetok a na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy... a na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru... uznesením Krajského súdu... č. k. 7 Co /307 /2009 -213 z 29. 01. 2010 porušené bolo.

2/ Uznesenie Krajského súdu... č. k. 7 Co /307 /2009-213 z 29. 01. 2010 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. “

Žiadali tiež priznanie finančného zadosťučinenia každému z nich „vo výške 1.500,- EUR“ a náhradu trov konania.

II.

6. Sťažovatelia k sťažnosti pripojili písomnosti, z ktorých vzhľadom na predmet sťažnosti (t. j. tvrdenému porušeniu označených základných práv zaručených ústavou, práv zaručených dohovorom a dodatkovým protokolom predmetným rozhodnutím krajského súdu) považuje ústavný súd za relevantné postupne oboznámiť rozhodnutia vo veci konajúcich súdov.

7. Rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 203/2001-187 zo 17. marca 2009, ktorým bolo uložené sťažovateľom zaplatiť navrhovateľke sumu 3 624,80 € z titulu náhrady škody – sťaženia spoločenského uplatnenia a návrh vo zvyšku o zaplatenie sumy 906,15 € bol zamietnutý. Súd účastníkom konania náhradu trov nepriznal. Vzhľadom na argumentáciu sťažovateľov (bod 3) považuje ústavný súd za dôvodné z odôvodnenia rozsudku citovať vyjadrenia (zásadné stanoviská) sťažovateľov a vedľajšieho účastníka na strane odporcov (A., a. s.):

a) Sťažovatelia „Vyjadrili úprimnú ľútosť na zranením navrhovateľky. Odporcovia si svoje povinnosti splnili a všetky nároky určené na základe nezávislých znalcov boli vyplatené. Uplatnený nárok je prehnaný, pôvodne vyčíslený nárok na SSU (sťaženie spoločenského uplatnenia, pozn.) jej už bol vyplatený. Neexistujú okolnosti hodné mimoriadneho zreteľa na zvýšenie náhrady a dôkazné bremeno je na strane navrhovateľky, aby konkrétnymi dôkazmi preukázala všetky tvrdené okolnosti jej spôsobu života v dôsledku nehody...“. Vedľajší účastník na strane odporcov „Za absurdný považuje nárok navrhovateľky na 10 násobné zvýšenie sumy, ktorá ešte má byť len ustálená znaleckým posudkom. Nie je zrejmé, na základe čoho dospela k takémuto zvýšeniu a nie je možné nahrádzať lekárske hodnotenie laickým úsudkom.

Podľa § 7 ods. 3 Vyhlášky [č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej len „vyhláška č. 32/1965“), pozn.] možno v celkom výnimočných prípadoch hodných osobitného zreteľa primerane zvýšiť odškodnenie aj nad ustanovené najvyššie výmery. Závisí to od stupňa a rozsahu obmedzenia alebo straty predpokladov pre uplatnenie poškodeného v živote a spoločnosti. Tento stupeň a rozsah musí podstatne prevyšovať stupeň, rozsah a intenzitu predpokladanú v § 6 ods. 2. Rozhodujúce je pritom porovnanie stavu pred úrazom a treba posúdiť celkové okolnosti prípadu ako celkom výnimočné... Navrhovateľka neuvádza osobitosti podľa § 7 ods. 3 Vyhlášky. Nárok je neopodstatnený a nepreukázaný... Vedľajší účastník akceptoval predložené 2 lekárske posudky, pokiaľ ide o základné bodové hodnotenie. Pokiaľ však ide o zvýšenie nároku, je to na rozhodnutí súdu...“. Odporcovia „uviedli, že si splnili všetky povinnosti vyplývajúce z prevádzky motorového vozidla, neodkladne ohlásili dopravnú nehodu a takisto všetky nároky postúpili poisťovní, ktoré jej aj boli vyplatené. Žiadali návrh zamietnuť, nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia neakceptovali. Navrhovateľka zbytočne vyvolala spor, keď sa ani nepokúšala uplatniť si nároky tak, ako ostatné nároky... Uplatnili si aj trovy konania...“.

b) Ústavný súd považuje taktiež za dôvodné (vzájomná súvislosť medzi rozhodnutím vo veci samej a rozhodnutím o trovách konania) oboznámiť, z akého skutkového a právneho stavu pri tvorbe svojich záverov okresný súd vychádzal. Okresný súd citoval ustanovenia § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, § 428, § 429, § 438 ods. 1 a 2, § 444, § 450 Občianskeho

zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 1, § 4 ods. 1 až 3, § 5 ods. 2, § 6 ods. 1 a 2, § 7 ods. 1 až 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. a § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Okresný súd vykonal dokazovanie (listinné dôkazy, znalecké posudky, výsluch svedkov, prednesy účastníkov) a v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol:

„... Súd priznal navrhovateľke uplatnený nárok vo výške dvojnásobku základného bodového ohodnotenia lekáorskými posudkami... Základ nárok bol daný a účastníkmi nespochybňovaný. Odporkyňa 1) riadila v čase úrazu motorové vozidlo, ktorého prevádzkovateľom bol odporca 2). Dňa 5. 8. 1999 došlo k dopravnej nehode, keď po náraze motorovým vozidlom došlo u navrhovateľky k úrazu. Vec bola prejednávaná policajnými orgánmi a uzavretá v priestupkovom konaní, keď odporkyňa svoju vinu priznala.

Na jej strane teda existovala všeobecná zodpovednosť pri porušení povinnosti (pri riadení motorového vozidla), na strane odporcu 2) objektívna zodpovednosť ako prevádzkovateľa motorového vozidla. Odporcovia nepreukázali žiadnu skutočnosť, či okolnosť, ktorá by ich v zmysle § 428 OZ zbavovala zodpovednosti... Sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje jednorázovo a v čase úrazu podľa citovanej vyhlášky... Základné bodové hodnotenie 2 lekáorskými posudkami považoval súd za nesporné medzi účastníkmi. Odporcovia síce v jednom prednese spochybňovali, že sa lekári nezaoberali súvislosťami s predchádzajúcim zdravotným stavom. Lekári však bodovo ohodnotili jednotlivé zmeny a uviedli, že ide o zmeny súvisiace s úrazom pri dopravnej nehode. Odporcovia v konečnom dôsledku nenavrhlí znalecké dokazovanie, ktoré by mohlo pochybnosti odstrániť. Súd takúto odbornú otázku nemôže a nevie posúdiť sám a nemal dôvod pri absencii iných procesných návrhov pochybovať o dôveryhodnosti lekáorských posudkov... Obidve strany sporu pracujú v zdravotníctve, posudky boli zabezpečené v priebehu súdneho konania a pre potreby súdneho konania. Nepochybne si, lekári túto skutočnosť uvedomovali... Lekári posudzujúci bodové hodnotenie posudzovali bezprostredné zmeny súvisiace s dopravnou nehodou a nehodnotili zmeny v širšom rozsahu... Súd napokon bral do úvahy pri posudzovaní nároku len zmeny súvisiace s bodovým hodnotením a aj nárok priznal len s prihliadnutím na úraz. Navrhovateľka odôvodňovala a uvádzala aj iné problémy súvisiace so zhoršeným zdravotným stavom (miasténia, psychické poruchy a pod.), ktoré však neboli v konečnom dôsledku predmetom

posudzovania nároku a tohto konania... Pri skutkovom odôvodňovaní však zotrvala aj na tých problémoch, ktoré uvádzala v súvislosti s miasténiou.

Súd považoval preto nárok vo výške základného hodnotenia za zrejmy a v konečnom dôsledku aj za nesporný. Akceptoval aj zvýšenie podľa § 6 ods. 2 vyhlášky na dvojnásobok a to s ohľadom na vek, v ktorom úraz navrhovateľka utrpela a tomu zodpovedajúce zníženie uplatnenia, ktoré podľa svojich predpokladov navrhovateľka mala... Súd akceptoval aj zvýšenie podľa § 7 ods. 3 vyhlášky. Dôvodom hodným osobitného zreteľa bola skutočnosť, že navrhovateľka a jej záujmy neboli bežné, či priemerné. Jej aktivita a záujmy presahovala rámec bežných povinností a spoločenského a obdobného vyžitia. V domácnosti sa venovala domácim prácam, z ktorých mala prospech ona (vyžitie), ale aj je rodina a známi (štrikovanie, háčkovanie, šitie a pod.). Tancu sa venovala v minulosti takmer profesionálne, pokiaľ ide o odbornú úroveň a mohla sa venovať aj mladým ľuďom, čo v súčasnosti objektívne nie je možné. Spoločenský a športový záber mala veľmi široký (lyžovanie, turistika, plávanie, bicyklovanie, tanec pod.) a zahrnula do toho aj celú svoju rodinu, spriateľenú rodinu a svedkyňu S., ktorá považuje navrhovateľku ako za svoju dcéru. O to všetko navrhovateľka prišla, pričom súd akceptoval jej dôvody, pokiaľ ide o pohyblivosť, problémy s videním... Navrhovateľka prišla aj o možnosť plnohodnotne sa postarať na čas staroby a choroby o svoju vlastnú matku a svedkyňu S. Naopak ona od nich potrebuje pomoc.

Súd priznal zvýšenie základného hodnotenia vo výške 4 - násobku. Celkové problémy navrhovateľky súvisiace aj s tvrdenou miasténiou súd nemohol brať do úvahy, ale mohol vychádzať len z bodového hodnotenia.

Preto súd vo zvyšku návrh zamietol. “

c) V odôvodnení rozhodnutia o trovách konania okresný súd uviedol:

„O trovách konania súd rozhodol na základe toho, že navrhovateľka pôvodne uplatňovala svoj nárok vo výške 500.000,- Sk, rozhodujúce posudky dodala v súdnom konaní až v priebehu konania (nie spolu s návrhom), resp. až po vyzve súdu. Na druhej strane odporcovia boli v konaní v časti úspešní, ale v podstate nárok neuznávali vôbec.“

8. Krajský súd uznesením č. k. 7 Co 146/2009-197 z 31. júla 2009 na odvolanie sťažovateľov proti rozsudku okresného súdu (bol 7) vo výroku o náhrade trov konania rozhodol tak, že v tejto časti prvostupňové rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol:

„... Z odvolaním napadnutého rozsudku prvostupňového súdu... nie je zrejmé, na základe akého zákonného ustanovenia a určenia úspechu účastníkov v konaní dospel súd k výroku, že účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Zároveň z rozhodnutia súdu nie je možné vyvodiť ako súd zohľadnil úkon späťvzatia urobený navrhovateľkou pri rozhodovaní o náhrade trov konania... Vychádzajúc z obsahu odôvodnenia rozsudku okresného súdu, možno konštatovať, že toto rozhodnutie je nepreskúmateľné. Z rozhodnutia súdu nie je dostatočne zrejmé, z čoho teda súd vyvodil, že účastníkom náhradu trov konania nepriznáva...“

9. Uznesením č. k. 12 C 203/2001-203 z 9. októbra 2009 okresný súd sťažovateľom náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol stanoviská a návrhy účastníkov:

„... Navrhovateľka súhlasila s pôvodným rozhodnutím o trovách konania s tým, že je nesporné, že ťažké poškodenie zdravia spôsobila odporkyňa 1), na súd sa museli obrátiť s poukazom na § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb.. pretože uplatňované zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia nad základný rámec môže priznať len súd. Okrem toho poukázala na to, že je invalidnou dôchodkyňou s vyživovacou povinnosťou na jedno dieťa s predpokladom zhoršovania zdravotného stavu. Problémy súvisia s úrazom a navrhovateľka je občanom s ťažkým zdravotným postihnutím... Odporcovia žiadali priznať náhradu trov konania s tým, že spor bol zbytočný, navrhovateľka sa mala obrátiť na odporcov, ktorí by nárok postúpili poisťovní. Navrhovateľka zobrala návrh späť v časti rovnajúcej sa takmer 80% pôvodného nároku. V tej časti zavinila zastavenie konania navrhovateľka (§ 146 ods. 1 OSP) a vo zvyšku je potrebné rozhodnúť podľa § 143 OSP.“
Po citovaní aplikovaných právnych noriem (§ 142 ods. 2 a 3, § 143, § 146 ods. 2 prvá veta, § 150 ods. 1 OSP okresný súd okrem iného uviedol:

„Súd... náhradu trov konania nepriznal podľa § 150 ods. 1 OSP.

Dôvody hodné osobitného zreteľa súd videl v nasledovných skutočnostiach:

Odporcovia (jeden objektívne a druhý subjektívne) zodpovedajú za škodu, ktorá vznikla navrhovateľke. Išlo o náhodnú a poľutovaniahodnú udalosť, ale odporcovia svoju zodpovednosť pri vyšetrowaní nehody a pri odškodnení ani nepopierali.

Navrhovateľka si nárok musela uplatniť na súde vzhľadom na rozsah poškodenia, ktorý mohol priznať jedine súd.

Navrhovateľka bola presvedčená, že v dôsledku úrazu jej boli spôsobené aj ďalšie zmeny na zdravotnom stave (alebo sa jej zhoršili). Lekársky posudok o tom nepredložila a v konečnom dôsledku nenavrhovala ani znalecké dokazovanie. Je zrejmé, že dokazovanie v tomto smere by bolo náročné... Ak navrhovateľka v tomto smere si prestala uplatňovať nárok, tak ju nemožno za to sankcionovať náhradou trov konania odporcom, ktorý inak za škodu sú zodpovední a boli k náhrade škody menšieho rozsahu aj zaviazaní. Ak by aj v znaleckom dokazovaní, sa nároky navrhovateľky nepotvrdili alebo nie v celom rozsahu (v ktorom návrh zobrala späť), išlo by o prípad § 142 ods. 3 OSP. Teda o prípad, keď rozhodnutie by záviselo od znaleckého dokazovania a náhrada by odporcom nepatrila.

Dôležité pre rozhodnutie je aj to, že odporcovia napriek zodpovednosti za škodu, s návrhom na odškodnenie do posledného pojednávania nesúhlasili. Zodpovednosť akceptovali, navrhovateľku prostredníctvom poisťovne odškodnili na bolestnom a inej škode. No napriek tomu nesúhlasili s nárokom na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Nie je zrejmé, z akého dôvodu nárok navrhovateľky neakceptovali (napriek objektívnym poruchám a lekársnym nálezom), je to však jeden z dôvodov rozhodnutia o trovách.

Dôležité je aj to, že navrhovateľka nemôže byť sankcionovaná za to, že pri uplatňovanej výške sťaženia spoločenského uplatnenia neodhadne výšku škody, ktorá jej je napokon priznaná. Ide o špecifické odškodnenie vo sfére nemajetkovej ujmy, ktorá závisí od posúdenia lekárov, znalcov a súdu a priznať ju vo zvýšenej miere môže len súd. Je síce pravdou, že pôvodná výška súvisela aj a najmä s inými zmenami zdravotného stavu (imunita, miasténia), ale na podstate záveru súdu to nič nemení.

Napokon aj situácia a postavenie navrhovateľky je veľmi zložitá - zo zdravotných, sociálnych a ekonomických dôvodov. Ak aj najzávažnejšie poruchy nesúvisia s úrazom (tie ktoré súvisia s úrazom, sťažujú navyše navrhovateľke život), navrhovateľka je objektívne v zložitej životnej situácii. Priznať jej v tejto situácii odškodnenie, ktoré by si nikdy

neuplatňovala, nebyť nehody spôsobenej odporkyňou, a súčasne ju zaviazat' k trovám konania, by nebolo primerané. Pritom uplatnene trovy sú vyššie, než priznaný nárok. Bola by tým narušená proporcionalita medzi účastníkmi z hľadiska toho, čo bolo príčinou vzniku škody a toho, ako ju bolo možné odškodniť.“

10. Krajský súd na odvolanie sťažovateľov proti prvostupňovému uzneseniu (bod 9) rozhodol uznesením sp. zn. 7 Co 307/2009 z 29. januára 2010 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil a navrhovateľke trovy odvolacieho konania nepriznal.

III.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

12. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Predmetom sťažnosti sťažovateľov je namietané porušenie označených práv zaručených ústavou, dohovorom a dodatkovým protokolom postupom krajského súdu a jeho uznesením sp. zn. 7 Co 307/2009 z 29. januára 2010.

III.A K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde... Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

15. Zo sťažnosti možno vyvodit', že sťažovatelia vidia porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v spôsobe výkladu a následnej aplikácii ustanovení v sťažnosťou napadnutom uznesení uvedených všeobecne záväzných predpisov, najmä však § 150 ods. 1 OSP (pozri bod 4).

16. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivý proces) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje

na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

17. Pokiaľ ide o sťažovateľmi namietané porušenie ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľov uznesením sp. zn. 7 Co 307/2009 z 29. januára 2010 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy (resp. dohovoru).

18. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom uznesenia krajského súdu (a s obsahom mu predchádzajúceho uznesenia okresného súdu) dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne, primerane odôvodnil. V úvode odôvodnenia svojho rozhodnutia krajský súd oboznámil prvostupňové rozhodnutie a právne normy, ktoré okresný súd pri rozhodovaní aplikoval. Potom uviedol odvolacie námietky sťažovateľov: „*Proti uzneseniu okresného súdu v zákonne i lehote... podali odvolanie odporcovia... Uviedli, že výrok napadnutého rozhodnutia považujú za nezákonný a nestotožňujú sa ani s dôvodmi, ktorými súd prvého stupňa svoj výrok odôvodnil. Mali za to, že ak k späťvzatiu návrhu navrhovateľkou nedošlo v dôsledku správania odporcov, bolo na mieste rozhodnúť o trovách odporcov podľa § 146 ods. 2 prvej vety O. s. p. a navrhovateľku zaviazať na náhradu trov konania odporcom. Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O. s. p. zdôrazňuje len výnimočný postup súdu, ktorým neprizná trovy konania. Táto výnimočnosť je založená na dôvodoch hodných osobitného zreteľa. V prejednávanej veci nie sú dané žiadne dôvody hodne osobitného zreteľa. Navrhovateľka podala návrh na náhradu škody, ktorý svojim obsahom a právnym základom patrí do bežnej*

rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Neúplným návrhom sama zavinila, že odporcovia ani vedľajší účastník, ktorý v konečnom dôsledku podľa zákona by plnil za odporcov, nemohli objektívne posúdiť oprávnenosť uplatneného nároku a hlavne jeho výšku. Preto navrhovali, aby odvolací súd... zmenil výrok súdu prvého stupňa tak, že odporcom prizná trovy... vo výške 3.871,62 € a trovy odvolacieho konania vo výške 623,80 €.“ Krajský súd preskúmal prvostupňové uznesenie „a uznesenie okresného súdu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil“. (Podľa ustanovenia § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa odseku 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody). Svoje rozhodnutie (právny záver) odôvodnil krajský súd tým, že „... mal za to, že prvostupňový súd postupoval správne, keď návrh považoval za dôvodne podaný a neaplikoval pri rozhodovaní ust. § 143 O. s. p. ale ust. 142 ods. 2 a 3 O. s. p. v spojení s ust. 150 ods. 1 O. s. p. Dôležité je aj to, že odporcovia napriek zodpovednosti za škodu, s návrhom na odškodnenie do posledného pojednávania nesúhlasili. Zodpovednosť akceptovali, navrhovateľku prostredníctvom poisťovne odškodnili na bolestnom a inej škode. No napriek tomu nesúhlasili s nárokom na odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Prvostupňový súd správne uviedol, že navrhovateľka nemôže byť sankcionovaná za to, že pri uplatňovanej výške sťaženia spoločenského uplatnenia neodhadne výšku škody, ktorá jej je napokon priznaná.

Vychádzajúc z horeuvedeného, krajsky súd uznesenie okresného sudu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako správne potvrdil a v plnom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia...“.

19. Predmetné rozhodnutie krajského súdu v nadväznosti na odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia (bod 9) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu

nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

20. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľov zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovatelia v tomto konaní dostali odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní [pozri tiež body 7 a) a b) vo vzťahu k bodu 9].

21. Ústavný súd na záver poznamenáva, že dôvody uznesenia krajského súdu sp. zn. 7 Co 307/2009 z 29. januára 2010 sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu krajský súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03). Ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

22. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.B K namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu

23. Sťažovatelia súčasne namietali aj porušenie „*základného práva na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy... a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru*“ už uvedeným postupom a rozhodnutím krajského súdu. Tvrdili, že k porušeniu týchto práv došlo v dôsledku toho, že „*Sťažovatelia nezavinili spor, nezavinili čiastočné späťvzatie návrhu a preto skutočnosť, že využili svoje ústavné právo ku kvalifikovanej obrane a obhajobe svojich práv, nemôže byť v žiadnom prípade na ich ujmu tým, že sa zníži ich majetok zaplatením nákladov na právne zastúpenie.*“ (pozri bod 2).

24. Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05, I. ÚS 310/08) zastáva názor, že všeobecný súd spravidla nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Inak povedané, o prípadnom porušení základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu by bolo možné v danej veci uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp.

ústavnoprocesných princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

25. Ústavný súd vychádzajúc z uvedených skutočností a zo záverov odmietol sťažnosť sťažovateľov v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

IV.

26. Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už ich ďalšími návrhmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júna 2010